

2. **Самарското знаме** е българско бойно знаме, национална светиня, един от най-важните военни символи на Българската армия. Ушито е от монахини от град Самара (Русия) и е дарено на Българското опълчение по време на Руско-турската война (1877-1878). Единственото знаме в историята на България, наградено с Орден „За храброст“.

3. Литография „Свободна България“ Автор: **Георги Данчов-Зографина**. Той е български възрожденски художник и революционер. Близък съратник на Васил Левски и автор на считания за най-точен портрет на Апостола.

4. Договорът е подписан на 3 март 1878 г., клаузите на мира са представени след ратифицирането му, което става две седмици по-късно — на 17 март. Решенията на договора влизат в сила на 18 март след като съдържанието му е съобщено с циркулярна нота от руския канцлер княз Александър Горчаков на останалите велики сили.

5. **Михаил Дмитриевич Скобелев** - руски офицер, генерал от пехотата.

Известен с участието си в завоюването на Средна Азия и в Руско-турската война (1877–1878). Изключително популярен сред войниците си, наричан *Белия генерал*, тъй като винаги носи бяла униформа и язди бял кон.

При започването на Руско-турската война през лятото на 1877 г. генерал-майор Михаил Скобелев е прехвърлен в Дунавската руска армия. В нейния състав командва Кавказката казашка бригада при обсадата на Плевен. Разработва плана за атаката на Ловеч и командва лявата колона при превземането му. Участва в третата атака на Плевен. Участва с успех в зимното преминаване на Стара планина и в битката при Шейново в битката на началото на 1878 г. Военните му умения създават войнишката поговорка „Където е Скобелев, там е победата“.

6. Трудна била защитата на Шипка. Макар и малобройни, българи и руси твърдо бранели прохода. Три дни турците нападали без отдых върха. Опълченците и руските воини отблъснали безброй атаки. Защитниците били обградени от три страни. Когато се свършили куршумите, те продължили битката с камъни и дървета. Най-сетне пристигнала помощ. Така проходът бил спасен.

8. Карта на *Санстефанска България*.

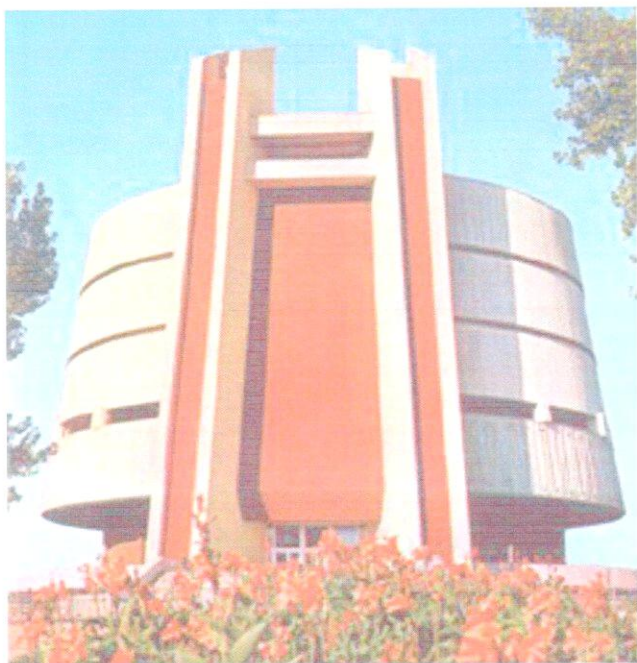
9. Националната гвардейска част на България има за цел да демонстрира независимостта на България - на държавата и президента. Тя охранява държавния глава и повдига духа на армията и народа. Гвардията е един от символите на българската държава заедно със знамето, химна и герба на Републиката.

7. На Шипка по време на Руско-турската война (1877-1878 г.) се разиграва една от най-решителните битки, предопределили победния изход на войната, донесла българската свобода след петвековно османско иго. Заедно с руските войски в сраженията са взели участие и около 6000 българи. На самия връх се издига Паметникът на свободата. Той е построен с волните пожертвования на българския народ. Открит е тържествено през 1934 г. Паметникът е висок 31,5 метра, до него водят 894 стъпала. Над централния вход гордо стои бронзов лъв. На останалите 3 страни са изписани имената на Шипка, Шейново и Стара Загора – бойните полета. В приземния етаж на паметника, под мраморен саркофаг се съхраняват костите на загиналите в битката герои. В останалите 7 етажа е изложена експозиция, която разказва за героизма на руските воини и българските опълченци по време на петмесечната отбрана на Шипка. Тя включва богата колекция от ордени и медали, снимков и документален материал, оръжие. Там се намира копие на Самарското знаме.

По колажа работиха:

Мария Елена Станчева, Кристиана Боева,

Кристиан Иванов, Стилян Папазов, Кристиана Христова

Панорамата „Плевенска епопея 1877 г.“ или **Паметник „Плевенската епопея“** (разговорно *Плевенската панорама*) е музей, построен в чест на 100-годишнината от Освобождението на България от османска власт. Той е включен в Стоте национални туристически обекта.

Изграден е в района на Скобелевия парк-музей, непосредствено до редута Кованлък, където по време на третата атака от обсадата на Плевен се водят едни от най-тежките сражения. Автори на проекта са архитектите Иво Петров и Пламена Цачева, заедно с проектантски екип от четиринадесет души.

Архитектурното тяло на Панорамата е направено да изглежда повдигнато върху четири щика, които олицетворяват силата на оръжието, донесло свободата. Щиковете носят четири хоризонтално разположени пръстена, три от които символизират трите атаки срещу Плевен, а четвъртият пръстен — декоративно-пластичен фриз — символизира блокадата на Плевен.

Туристите могат да се изкачат по асансьори на две зрителни площадки на покрива на музея, откъдето могат да наблюдават историческите места: Мъртвата долина, редути-те Кованлък и Исса ага, Костницата в Скобелевия парк, Радишевските и Гривишките възвишения.

ТРЕТИ МАРТ

Сняг вали и вятър вее
във градчета и села,
празник във сърцата грее,
днес е трети март, деца!

Днес България почита
своите смели чедра
дето дали си живота в битката го-
ляма,
напред със бойни знамена —
за вярата народна,
за нашта свобода.

Михаил Георгиев

Трети март

Има дни в историята славни,
Трети март е ден от тях,
ден заслужен, извоюван,
след вековен тъмен мрак.

Този ден от Левски завещан е
и от Вазов е възпят,
ден на всички българи в сърцата
Трети март -
Денят на свободата!

Милица Петрова

Христо Ботев

БОРБА

В тили, в невали младост минава,
кръвта се едно в жила вълнува,
погледът мрачен, умът не види
добро ли, зло ли насреща иде...
На душа лекот спомени тежки,
зловни ги памети често повтаря,
в сърди ги любов, ги казана вара,
нито надежда от сян мъртешини
да можем свестен гласен свободи!
Свестните у нас ситат за луди,
глухият вряда всеки почита:
"Богат е", казва, нито го не пита
колко е души изгорил живи,
сироти колко той е ограбил
и през алтарят боса изданимал
с молитви, с клетви, с души лъжливи.
И на обществен тоя молител
и поп, и гербач с вара служат;
нему се кланя диван уртек,
и с вестникари заедно мърдубат,
не страх от боса било начало
на сая мърдрост... Туй е казало
стаго от вилци във овни кони,
какви основни да да положени
на лъжи свети, а ум лъжливи
да споме навек в овни тежки!
Сарапон, тоя тифан развратен,
отдавна в разат найде заправен,
све своите прити мигну светците,
казал е глупост мигну глупците,

и не светят до днес повтара -
"Бой се от боса, политай цара!"
Свещена глупост! Векче цели
разум и свест с неа се борат;
борчи са в мълчи, в невали мрели,
но кажи, що са могли да сторат!
Светът, привикнал халот да вали,
тиранство и зло и до днес тали;
тежка негладна рана целува,
лъжливи уста слуша с вара:
мълчи, мачи се, кога те бият
козата ти да одере звярът
и крвта да ти зми измият,
на боса само ти се назовай:
"Боже, памилуй - грешни сме аз!"
думай, мачи се и твърдо вярвай -
бос не наказва, когато мрещи...
Туй вярви светът! Лъжа и робство
на тоя пуста земя царува!
И като далос из род в потанство
ден и нощ - видно тук преминува.
И в това царство крълваво, грешно,
царство на подласт, разврат и сляди,
царство на скръб - зло безконечно!
кити борбата и с стигми бързи
върви към своят свещен конец...
Ще винем ли: "Хлад или свинец!"

(Стихотворението е публикувано за
пръв път във в. "Дума на българските
емигранти" през 1871 г.)

Предостави за вас Елин Нешев

Шипка

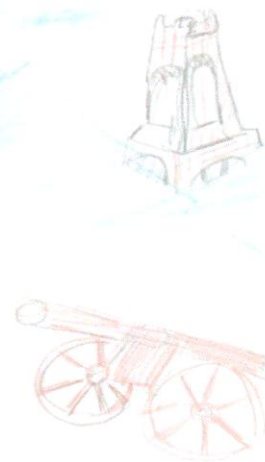
Има на Балкана
върх един голям.
Нашият вековен
враг сразен е там.

Там се е проляла
свидна руска кръв,
там стои на стража
шипченският лъв.

Китки наберете
и стаете дъх.
Накичете с китки
шипченския връх.

Найден Вълчев

Стихотворението илюстрира
Илиян Жеков

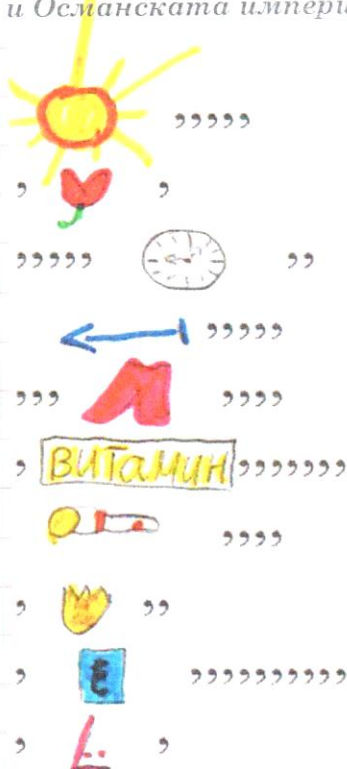

III "а" клас
с кл.ръководител Вана Недкова

ЗАБАВНА СТРАНИЧКА

Ако правилно решите ребуса, ще получите името на мястото, където Русия и Османската империя подписват на 3 март 1878 година мирен договор

Християна Христова

Решете задачите с остатък и ще получите датата на Освобождението на България

$$33:10 = \boxed{} \text{ (остатък } \boxed{} \text{)}$$

ДЕН

$$21:6 = \boxed{} \text{ (остатък } \boxed{} \text{)}$$

МЕСЕЦ

В звездичките напишете остатъка:

$$5:4 = \boxed{} \quad 8:12 = \boxed{}$$

$$38:10 = \boxed{} \quad 7:10 = \boxed{}$$

ГОДИНА

Съставил: Елин Нешев